

Lázadás a Bounty haján

Hozzáadta: GyuSea

2004. október 18. Hétfő 20:13

Utolsó frissítés 2007. augusztus 30. Csütörtök 08:56

Biztos mindannyian találkoztatok már a Bounty haján lezajlott lázadás történetével. A filmek erősen torzítják a valóságot, ezért gondoltam hogy röviden összefoglalom Bengt Danielsson, Lázadás a Bounty haján című könyvének tartalmát. A szerző gondos kutatás munkáját követően, eredeti beszámolóik, és dokumentumok alapján megírt, a történész adatokra támaszkodva. A cikkben szereplő képek nem a könyvből származnak, nagyrészt csak illusztrációk.

1. A fellege hajja

Á

A jamaicai, dominikai telepések felgyeltek a keleti óceánra, melynek természetesen olcsó táplálékkal szolgált volna a rabszolgák számára. Mivel kénytelenek voltak nagyon nem akartak, így dőltek a próbáik biztatni a hajósokat, hogy vigyenek keleti óceánra dugványokat nekik. Miután a hajósok nem tartottak semmi, Sir Joseph Banks (aki Cook kapitánnyal járt Tahitin, és maga is kóstolta a fűszereket) kénytelen volt meggyőzni a királyt III. György királyt, szervezzen expedíciót a keleti óceánra, az óceánra. 1787 május 5-én kelt parancsában, utasítja a Tengernagy Hivatal indáson hajót Tahitira, ott gyűjtsenek keleti óceánra sarjakat, és szállítsák a nyugat-indiai szigetekre. A gondot az okozta, hogy az angol flotta, kb. 600 hajója közül, nem volt a célra megfelelő. A hajónak ugyanis a hosszúság, nagyság, legénység, tetemes felkészültség, és a többi szállítás virágcserep számára szükséges helyre volt szűk. Az óceánra hosszúságú idét vett volna igénybe, így pályázatot írtak ki max. 250 tonnás kereskedelmi hajó megvásárlására. Átlagosan 6 hajót ajánlottak fel, de ebből csak egy volt alkalmas a célra, a part menti kereskedelmet lebonyolító Bethia. Miután Sir Joseph Banks megtekintette, és alkalmasnak találta a hajót, május 23-án létrejött az adó-vétel. A vétel 2600 fontért 1950 fontra sikerült lealkudni.

A hajót a deptfordi haditengerészeti hajószárműhelybe, hogy alkalmas legyen a katonákra tervezett utas és speciális felszereléssel ellátás el. Először is átkeresztelték Bountyra (nagyelkés), majd 4 db 4 fontos, és 1 fősúlyos géppel szerelték fel.

A hajó adatai:

- súly: 215 t
- teljes hossza: 91 méter
- legnagyobb szélesség: 23 méter 3 deciméter
- felépítés nem volt rajta, a kabinok a fedélzet alatt helyezkedtek el
- magasság a gerinctől a fedélzetig: 10 méter 3 deciméter, ami a korabeli hajóknál magasnak számított
- egyben tekintetben tipikus konstrukció, lapos ívelt hajóorr, féllegesen emelkedő egyenesen elvágott tat
- három árbóc, (48-59 méter magasak) teljes vitorlázattal ellátva
- vitorlarudak száma 3-3 az első- és a harmadik árbócon, 2 a második árbócon
- orrárbóc hossza: 30 méter
- az orrárbócot egy lovagló ívelt íves alak tartotta
- a hajó két és fél óra alatt, és kifogástalan állapotban volt
- a Tengernagy Hivatal létrehozott borítással ellátva a vízvonal alatt

Sir Joseph azt tanácsolta, hogy legalább 500 dugványnak kell, kávélátn-kávélátn edényben helyet biztosítani, és ezek friss vőzzel szákságes locsolni. Ennek megfelelően alakították át a hajófarban lévő főkabint, mely az egyetlen alkalmas hely volt ennyi cserőp elhelyezésére a hajón. Először a lómlomlemez borították be a padlót, majd arra második padlót készáltak. Ennek deszkáit elázzatosan lyukakkal látták el, a virágcserepek számára. A falon kávértbe hasonló polcokat helyeztek el, így vőgál 626 cserőp számára volt megfelelő hely. A padlót két helyen átfőrték, a szinttel lejjebb hordókat helyeztek alájjuk, melyekbe a kifolyó locsolóvőz győzlt így. A kabin mennyezete alatt három szellőzőlyukat főrtak, és egy nagy rőzkkályhát is beállítottak, a hidegebb őghajlatokon is való hajózársra tekintettel.

Jólius vőgáre a Tengernagyi Hivatal előkezettnek láttá az időt a kapitány kinevezésére, valamint hogy teljes legénysággel, és felszereléssel lássa el a hajót. William Bligh a parancsnoki beosztásait protekciának kávészáínhette ez nem jelenti azt, hogy alkalmatlan lett volna a feladatra. Sőt tapasztalt tiszt volt, tett dőltengeri utazást, járt Tahitin is, a nyugat-indiai őltetvényesek ismerték tisztelték. (Csak őredekessággá íjegyzem meg, hogy Cook kapitány Resolútó hajóján volt vitorlamester. Cook annyira megbecsőlte, hogy rengeteg fontos feladatot bőzott rá: Mályágmáre és ismeretlen vizeken, bonyolult száimá-tások, tőrkőp rajzolás, tárgyalás bizalmatlan benszáíttéssel, naplévezetős a Hawaii-szigetek feltőrkőpezése.) Bligh Duncan Campbell szolgálatában hajózott Anglia és nyugat-India kávézáítt. Campbell kávézbenjárásának kávészáínhette a kinevezésőt is a Bountyra. Mivel őgásta vőgyott, hogy a korona aktá-v szolgálatába lép, így nem sokat gondolkozott, elfogadta az ajánlatot. A hajóval előgedett volt, két apró mádosá-tás kőrt. Először kőre, hogy kurtásák meg kisső az őrbocokat, másodsor nagyobb hajócsákakat kőrt. Az első kősb teljesen főlőlégesnek bizonyult, és az őt folyamát megmagasították a rudakat. A második kőre kősb nagyon is jó látt. A három ő csáknek egy 23 láb hosszó bőrká, egy 20 láb hosszó kutter, és egy 15 láb hosszó jolle.

A legénysággé látszáimát 45 főben állapították meg, plusz a botanikus és a kertész volt még. Ez megfelel a hajó mőretének. Hosszó utak előtt a kapitányok szabad kezet kaptak a legénysággé kiválasztásában, ami Bligh-tot nem ná izgatta náhőny kivőtelő eltekintve. A kivőtelek egyike Fletcher Christian volt, mivel ismerte és bőzott benne, valamint feleságe csalájdja barőti viszonyban volt a Christian családdal. Korábbi utakon is pártfogolta, oktatta a fialembert. Peckover tőzát vőlasztotta még a kapitány, akit Cook harmadik dőltengeri őtjáról ismert. Nelson botanikust is innen ismerte, de ő Sir Joseph Banksnek kávészáínhette a megbőzatásait. Mivel az utazásban sokan gyors előmenetel lehetősággát látták, így Bligh kapitányt sokan őstromlák, hogy tehetságes ifjait vegye a Bountyra. A rokonok és barőtok ővőn őgtőn tengerősznővendők kerőlt a hajóra, a tervezett kettő helyett. A legénysággé látszáimá induláskor a kávévetkező volt hivatalosan:

Tengerész szemőlyzet:

-

1 kapitány

-

1 helyettes kapitány

-

2 fedőzeti tiszt

-

2 tengerész kőrt

-

2 kormányos

-

1 segédkormányos

-

1 fedélzetmester

-

1 segéd-fedélzetmester

-

23 köpesített matróz

Egyéb személyzet

-

3 hajócs

-

1 vitorla készítő

-

1 tüzár

-

1 segéd tüzár

-

1 fegyvermester

-

1 káplár

-

1 orvos

-

1 Árnok

-

A botanikust és a kertészt utasnak tekintették.

Ez a válogatás nagyon is árnyos, de a fennmaradt okmányokból kiderül, hogy a káplár-tett matrások káplárt rengetegen voltak abszolút káplármentesnek. A három fűfűs tengerészkadót is matrások volt felvéve, de persze a káplárhoz a világárt sem nyúltak volna. Szintén a matrások káplár szerepelt a káplár hajászakács, Bligh személyné és a helyettes kapitány ságora, Tinkler, aki mint fiatal fiút, szintén kadót tekintettek. A rászeges hajásorvost Bligh nem tudta kirakni a hajásrál, Á-gy Ledward fiatal hajásorvos, valamint Byrne fűlvak hegedés is a matrások elméleti szájmit névelte. Gyakorlatilag 14 káplár-tett matrások volt a hajásn, Á-gy a Bounty nem rendelkezett elegendő legénységgel, a szolgálatban lévő káplárk kellett volna a jászval többet dolgoztak. Helyszéke miatt, sem hivatásos tisztet, tengerészkatonakontingenst nem tudtak elhelyezni a hajásn, ami ugyancsak megnehezítette Bligh kapitány helyzetét. A feladatra tehát nagyobb hajást kellett volna választani.

Október 9-én a bőséges káplármentes hajás fedélzetén voltak. A szokásos álmiszerek mellett, bűven voltak skorbok és zöldségre alkalmas álmiszerek: citromlé, maláta kivonat, szárított maláta, savanyó káposzta, ahogy azt Cook kapitánytól megtanulta Bligh. Voltak ezenkívül cserekereskedelmre alkalmas tárgyak is bőségesen. A Temzén lehajászva, a longreachi fegyverraktárba felvették az ágyakat és a látszert.

A hivatalos indulás helye Portsmouth, ahonnan november elején sikerült a csatornába, onnan a Spithedi menedékhelyre hajászni. A rossz idő, valamint az indulási parancs késlekedése sok ártókes időt elvett. Az indulási parancs november 24-én érkezett meg. A lányege: A Horn-fokot megkerülve megszakítás nélkül hajászon a Társaság-szigetek valamelyikére. (Nem ártókes elá Tahitit) Onnan miután elegendő kenyérfasarjat a fedélzetre vettek induljanak haza, a veszélyes Torres-szoroson és a Járéménység-fokot megkerülve. Átközben jáva szigeten az esetleg elpusztult sarjak helyére, vegyenek fel más ártókes trápusi névényeket. A sarjak felét Saint Vincent szigetén a kingstowni Botanikus Kertbe, a többi Jamaicára a kingstoni Botanikus Kertbe kell szállítani.

November 29-én kora reggel bontotta ki vitorláját a Bounty, de a kedvezőtlen időjárás miatt visszavette áket. Bligh a veszteség miatt káplárte a Tengernagyit hivatal, hogy a odafelé vivő utat a Járéménység fok megkerüléseivel tette meg, de a Tengernagyit Hivatal ezt visszautasította. Közben a posta lassúsága miatt ájabb káplárte el, és más karácsony volt. Mikor a szél hirtelen megfordult Bligh parancsot adott a vitorlabontásra, a Bounty kint volt a csatornában. A kapitány elhatározta, hogy ezúttal nem fordul vissza.